

922 AĞUSTOS AYI
ve
KADINLARIMIZ
ve
6 AĞUSTOS EMRİ
ve
BİR ÂLETLE BİR İNSANIN HİKÂYESİ

*Ayın altında kağnılar gidiyordu.
Kağnılar gidiyordu Akşehir üstünden Afyon'a doğru.
Toprak öyle bitip tükenmez,
dağlar öyle uzakta,
sanki gidenler hiçbir zaman
hiçbir menzile erişmiyecekti.
Kağnılar yürüyordu yekpare meşeden tekerlekleriyle.
Ve onlar
ayın altında dönen ilk tekerlekti.
Ayın altında öküzler
başka ve çok küçük bir dünyadan gelmişler gibi
ufacık, kısacıktılar,
ve pırıltılar vardı hasta, kırık boynuzlarında
ve ayakları altından akan
toprak,
toprak
ve topraktı.
Gece aydınlık ve sıcak
ve kağnılarda tahta yataklarında
koyu mavi humbaralar çırılçıplaktı.
Ve kadınlar*

*birbirlerinden gizliyerek
bakıyorlardı ayın altında
geçmiş kafilerden kalan öküz ve tekerlek ölülerine.
Ve kadınlar,
bizim kadınlarımız :
korkunç ve mübarek elleri,
ince, küçük çeneleri, kocaman gözleriyle
anamız, avradımız, yârimiz
ve sanki hiç yaşamamış gibi ölen
ve soframızdaki yeri
öküzümüzden sonra gelen
ve dağlara kaçırıp uğruna hapis yattığımız
ve ekinde, tütünde, odunda ve pazardaki
ve karasabana koşulan
ve ağıllarda
ışılıtısında yere saplı bıçakların
oynak, ağır kalçaları ve zilleriyle bizim olan
kadınlar,
bizim kadınlarımız*

*şimdi ayın altında
kağnıların ve hartuçların peşinde
harman yerine kehribar başaklı sap çeker gibi
aynı yürek ferahlığı,
aynı yorgun alışkanlık içindeydiler.
Ve on beşlik şarapnelin çeliğinde
ince boyunlu çocuklar uyuyordu.
Ve ayın altında kağnılar
yürüyordu Akşehir üstünden Afyon'a doğru.*

*«6 Ağustos emri» verilmiştir.
Birinci ve İkinci ordular, kıt'aları, kağnıları, süvari alaylarıyla
yer değiştiriyordu, yer değiştirecek.
98956 tüfek,
325 top,
5 tayyare,
2800 küsur mitralyöz,
2500 küsur kılıç
ve 186326 tane pırıl pırıl insan yüreği
ve bunun iki misli kulak, kol, ayak ve göz
kımıldanıyordu gecenin içinde.
Gecenin içinde toprak.
Gecenin içinde rüzgâr.
Hatıralara bağlı, hatıraların dışında,
gecenin içinde :
insanlar, âletler ve hayvanlar,
demirleri, tahtaları ve etleriyle birbirine sokulup,
korkunç
ve sessiz emniyetlerini
birbirlerine sokulmakta bulup,
kocaman, yorgun ayakları,*

topraklı elleriyle yürüyorlardı.

Ve onların arasında

Birinci Ordu İkinci Nakliye Taburu'ndan

İstanbul şoför Ahmet

ve onun kamyoneti vardı.

Bir acayip mahlûktu üç numrolu kamyonet :

İhtiyar,

cesur,

inatçı ve şirret.

Kırılıp dağlarda kalan sol arka makası yerine

şasinin altına, dingilin üzerine

budaklı bir gürgen kütüğü sarmış olmasına rağmen

ve kalb ağrılarıyla

ve on kilometrede bir

karanlığa yaslanıp durduğu halde

ve vantilâtöründe dört kanattan ikisi noksan iken

şahsının vekarlı kudretini resmen biliyordu :

«6 Ağustos emri»nde ondan ve arkadaşlarından

«... ihzar ve teşkil edilmiş bulunan

ve cem'an 300 ton kabiliyetinde kabul olunan

100 kadar serî otomobil...» diye bahsediliyordu.

İhzar ve teşkil olunanlar,

bu meyanda Ahmet'in kamyoneti,

insanların, âletlerin ve kağnıların yanından geçip

Afyon - Ahırdağları ve imtidadına doğru iniyorlardı.

Ahmet'in kafasında uzak bir şehir ve bir şarkı vardı.

Bu şarkı nihaventtir

ve beyaz tenteli sandalları,

siyah mavnaları,

güneşli karpuz kabuklarıyla

bir deniz kıyısındadır şehir.

Vantilâtörde adedi devir

düşüyor gibi.

Arkadaşlar ileri geçtiler.

Ay battı.

Manzara yıldızlardan ve dağlardan ibaret.

Sen Süleymaniyelisin oğlum Ahmet,

çınar dibinde iki mars bir oyunla yenip Bücür'ü,

kalk,

sıra servilerin önünden yürü,

çeşmeyi geç,

mektep bahçesi, medreseler,

orda, Harbiye Nezareti'nin arka duvarında

siyah çarşafli bir kadın

çömeli yere

darı serper güvercinlere

ve papelciler

şemsiye üstünde papaz açarlar.

*Motor mızıkçılık ediyor,
bizi dağ başlarında bırakacak meret.*

*Ne diyorduk oğlum Ahmet?
Dökmeciler sağda kalır,
derken, Uzunçarşı'ya saparken,
köşede, sol kolda seyyar kitapçı :
«Hikâyei Billûr Köşk»,
altı cilt «Tarihi Cevdet»
ve «Fenni Tabâhat».*

*Tabâhat, mutfaktan gelirmiş,
yani yemek pişirmek.
Hani, uskumru dolmasına da bayılırım pek.
Yaldızlı kuyruğundan tutup
bir salkım üzüm gibi yersin.*

*İlerde bir süvari kolu gidiyor,
saptılar sola.*

*Uzunçarşı'yı dikine inersin.
Sandalyacılar, tavla pulcuları, tesbihçiler.
Ve sen İstanbullu,
sen kendi ellerinin hünerine alışmış olduğundan
şaşarsın İstanbullulara :
ne kadar ince, ne çeşitli hünerleri var, dersin.
Rüstem Paşa Camii.
Urgancılar.
Urgancılarda yüz parça yelkenli gemiyi
ve hesapsız katır kervanlarını donatacak kadar
urgan, halat ve dökme tunçtan çingiraklar satılır.
Zindankapı, Babacafer.
Uzakta Balıkpazarı.
Kuruyemişçiler.
Yemiş iskelesindeyiz :
sandalları, mavnaları,
güneşli karpuz kabuklarıyla
yüzüne hasret kaldığım deniz.*

*Sol arka lastik hava mı kaçırıyor ne?
İnip
baksam...*

*Yemiş iskelesinden dilenci vapuruna binip
Eyüp'te Niyet Kuyusu'na gittikti.
Elleri yumuk yumuk,
bacakları biraz çarpıktı ama,
yeşil zeytin tanesi gibi gözler.
Kaşları da hilâl gibi çekikti.*

Tam Kasımpaşa'ya yaklaştık, beyaz başörtüsü...

*Lastik hava kaçırıyor.
Derdine deva bulmazsak eğer...
Dur bakalım Babacafer...*

*Üç numrolu kamyonet durdu.
Karanlık.
Kriko.
Pompa.
Eller.
Küfreden ve küfrettiğine kızan elleri
lastikte ve ihtiyar tekerlekte dolaşırken
Ahmet hatırladı :
bir gece nüzüllü babaannesini
sedirden sedire taşırken
kadıncağız...*

*İç lastik boydan boya patladı.
Yedek?
Yok.
Dağlarda avaz avaz
imdat istemek?*

*Sen Süleymaniyelisin oğlum Ahmet,
sana tek başına verilmiştir üç numrolu kamyonet.
Hem, hani bir koyun varmış,
kendi bacağından asılan bir koyun.
Süleymaniyeli şoför Ahmet
soyun...*

*Soyundu.
Ceket, külot, pantol, don, gömlek ve kalpak
ve kırmızı kuşak,
Ahmet'i postallarının üstünde çırılçıplak
bırakarak
dış lastiğin içine girdiler,
şişirdiler.*

*Bu şarkı nihaventtir.
Deniz kıyısında bir şehir...
Beyaz başörtüsü...*

*Saatta elli yapıyoruz...
Dayan ömrümün törpüsü,
dayan da dağlar anadan doğma görsün şoför Ahmet'i,
dayan arslan...*

*Hiçbir zaman
böyle merhametli bir ümitle sevmedi*

*hiçbir insan
hiçbir âleti...*

